

НЯКОИ ОТ РАЗЛИКИТЕ МЕЖДУ ДЕЛИКТНА И ДОГОВОРНА ОТГОВОРНОСТ

	Деликтна отговорност	Договорна отговорност
1. Фактически състав	Накърнение на правно защитено благо. Обща клауза (чл. 45 ЗЗД) и множество специални състави (47 и сл. ЗЗД, специални закони).	Неизпълнение на задължение, възникнало от правна сделка.
2. Изисква се реално настъпване на вреди	Да. От друга страна, възможно е присъждане на бъдещи вреди, когато са достатъчно сигурни – чл. 51, ал. 1 и 3 ЗЗД.	По принцип да, но има изключения (неустойка, задатък).
3. Отговорност за нематериални вреди	Да.	Да – подкрепя се от доктрината; Не – застъпва се от съдебната практика.
4. Изисква ли се предвидимост на вредите, за да бъдат те обезщетени?	Няма такова законова изискване (чл. 51 във вр. с чл. 82 ЗЗД), но според господстващото мнение вредата трябва да е предвидима.	Да. При умисъл и груба небрежност обаче предвидимостта не е необходима предпоставка (чл. 82, изр. 2 ЗЗД).
5. Възможност за намаляване и отпадане на обезщетението	Може само да се намали (чл. 51 ЗЗД).	Може да се намали или да отпадне (чл. 83, ал. 1 ЗЗД).
6. Значение на дееспособността/ вменяемостта към момента на неизпълнението за пораждање на отговорността	Неспособните не отговарят (чл. 47, ал. 1 ЗЗД). Родителите, настойниците, попечителите и надзорниците обаче отговарят за техните действия.	Няма значение.
7. Отговорност на юридически лица за действия на органите им	Да. Няма изрично правило.	Да. Извежда се от чл. 36, ал. 2 ЗЗД.
8. Солидарна отговорност при множество делинквенти/ лица от страната на длъжника	Да (чл. 53 ЗЗД).	Принципно не, освен при търговски договори (чл. 304 ТЗ).
9. Отговорност за действия на трети лица	Да, за определени групи лица: деца и запрети (чл. 47, ал. 2, чл. 48, ал. 1 и 2 ЗЗД) и за лица, на които е възложена работа (чл. 49 ЗЗД и множество специални закони).	Да, само при възлагане на изпълнението, но няма изрично правило.
10. Начало на забавата	От момента на увреждането (чл. 84, ал. 3 ЗЗД).	След срока, съотв. – след поканата за изпълнение (чл. 84, ал. 1 и 2 ЗЗД).
11. Начало на давността	След установяването на дееца (чл. 114, ал. 3 ЗЗД).	От изискуемостта или от друг момент в специални случаи (чл. 114, ал. 1, 2 и 4 ЗЗД).
12. Давностен срок	5 години (чл. 110 ЗЗД).	½, 1, 3, 5 или 10 години в зависимост от вида на неизпълненото задължение.
13. Прихващане срещу вземането за съответната вреда	Ако деликтът е умишлен – само при съгласие на кредитора (чл. 105 ЗЗД).	Принципно е винаги възможно. Изключения: чл. 103, ал. 2 и 3, чл. 105, пр. 1 ЗЗД.
14. Обективна (стриктна, безвиновна, за друго) отговорност	Да, за определени групи лица: деца, запрети лица, отговорност на производителя, вносителя и търговеца по ЗЗП, на държавата за вреди от нейни служители, за вещи и животни.	Отговорност за вреди от стоки специално в материята на потребителското право и в общата уредба на продажбата.
15. Особености при принудителното изпълнение	Отпада несеквестрируемостта по отношение на някои обекти (чл. 445, ал. 2, т. 1 ГПК).	Несеквестрируемостта отпада само при залог и ипотека; от друга страна има множество основания за незабавно изпълнение (чл. 417-418 ГПК).